ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 10. mája 2007 *

Vo veci C-391/04,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Symvoulio tis Epikrateias (Grécko) zo 6. júla 2004, a doručený Súdnemu dvoru 14. septembra 2004, ktorý súvisí s konaním:

Ypourgos Oikonomikon,

Proïstamenos DOY Amfissas

proti

Charilaos Georgakis,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory A. Rosas, sudcovia A. Borg Barthet a U. Lõhmus (spravodajca),

* Jazyk konania: gréčtina.

generálny advokát: P. Mengozzi,
tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 13. júla 2006,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Charilaos Georgakis, v zastúpení: N. Korogiannakis a A. Mouzaki, dikigoroi,

— grécka vláda, v zastúpení: M. Apessos a S. Spyropoulos, splnomocnení zástupcovia, ako aj S. Trekli a M. Tassopoulou, splnomocnené zástupkyne,

— talianska vláda, v zastúpení: I. M. Braguglia, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci P. Gentili, avvocato dello Stato,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: G. Braun a G. Zavvos, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 26. októbra 2006,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 1 až 4 smernice Rady 89/592/EHS z 13. novembra 1989 o koordinácii právnych predpisov týkajúcich sa obchodovania s využitím dôverných informácií [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 334, s. 30).

2 Tento návrh bol predložený v rámci sporu medzi Ypourgos Oikonomikon (ministerstvo financií) a Proïstamenos DOY Amfissas (daňový úrad v Amphissa) na jednej strane a pánom Georgakisom, na druhej strane, týkajúceho sa toho, že pán Georgakis využil dôverné informácie pri svojej účasti na vopred dohodnutých burzových transakciách s inými hlavnými akcionármi a členmi správnej rady spoločnosti, ktorých cieľom bolo umelo zvýšiť kurz cenných papierov tejto spoločnosti.

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

3 Článok 1 smernice 89/592 stanovuje:

„Na účely tejto smernice sa rozumie pod pojmom:

1. dôverná informácia: informácia, ktorá nebola uverejnená, ktorá je presnej povahy a týka sa jedného alebo viacerých emitentov cenných papierov alebo jedného

alebo viacerých cenných papierov a po svojom uverejnení by mohla podstatným spôsobom ovplyvniť kurzy tohto alebo týchto cenných papierov;

2. cenné papiere:

a) akcie a obligácie, ako aj im podobné cenné papiere;

…

pokiaľ sú prijaté na obchodovanie na trhu, ktorý je regulovaný a spravovaný orgánmi uznanými štátnou mocou, riadne funguje a je priamo alebo nepriamo prístupný verejnosti.“ [*neoficiálny preklad*]

4 Článok 2 ods. 1 tej istej smernice upravuje:

„Každý členský štát zakáže osobám, ktoré:

— z dôvodu svojho postavenia členov správnych, riadiacich alebo dozorných orgánov emitenta,

— z dôvodu svojho podielu na základnom imaní emitenta,

alebo

— preto, že majú prístup k tejto informácii z dôvodu výkonu svojej práce, povolania alebo svojich funkcií,

disponujú dôvernou informáciou, nadobúdať alebo prevádzať na svoj vlastný účet, alebo účet iného, priamo alebo nepriamo, cenné papiere emitenta alebo emitentov dotknutých touto informáciou, využívajúc so znalosťou veci túto dôvernú informáciu.“ [*neoficiálny preklad*]

5 Podľa článku 3 smernice 89/592:

„Každý členský štát zakáže osobám, ktoré disponujú dôvernými informáciami a podliehajú zákazu stanovenému v článku 2:

a) prezradiť túto dôvernú informáciu tretím osobám, pokiaľ k tomuto nedôjde pri bežnom výkone ich práce, profesie alebo ich funkcií;

b) odporúčať tretím osobám, na základe tejto dôvernej informácie, nadobudnúť, previesť, alebo prostredníctvom tretích osôb nadobudnúť alebo previesť, cenné papiere, ktoré upravuje článok 1 bod 2 *in fine*.“ [*neoficiálny preklad*]

6 Článok 4 tejto smernice stanovuje:

„Každý členský štát zabezpečí, aby sa zákaz v článku 2 uplatnil aj na všetky osoby, ktoré nie sú uvedené v tomto článku a ktoré so znalosťou veci disponujú dôvernou informáciou, ktorej priamy alebo nepriamy pôvod môže pochádzať iba od osôb uvedených v článku 2.“ [*neoficiálny preklad*]

Vnútroštátna právna úprava

7 Smernica 89/592 bola do gréckeho práva prebratá prezidentským dekrétom č. 53/1992 o činnosti osôb, ktoré disponujú dôvernými informáciami (ďalej len „dekrét“). Cieľom tohto dekrétu je zosúladiť právnu úpravu týkajúcu sa búrz cenných papierov s uvedenou smernicou.

8 Články 2, 3 a 4 dekrétu preberajú články 1, 2 a 3 smernice 89/592.

9 Článok 5 dekrétu inšpirovaný článkom 4 uvedenej smernice stanovuje:

„Zákazy stanovené v článkoch 3 a 4 tohto dekrétu sa uplatnia tiež na všetky osoby, ktoré nie sú uvedené v tomto článku a ktoré so znalosťou veci disponujú dôvernou informáciou, ktorej priamy alebo nepriamy pôvod môže pochádzať iba od osôb uvedených v článku 3.“

10 Článok 11 dekrétu upravuje:

„V prípade porušenia ustanovení článku 3 ods. 1 a 2 a článkov 4 a 5 tohto dekrétu, okrem sankcií stanovených článkom 30 ods. 1 a 3 zákona č. 1806/1988, komisia pre kapitálový trh uloží pokutu vo výške od 10 miliónov GRD až do jednej miliardy GRD, alebo vo výške päťnásobku zisku dosiahnutého osobou, ktorá dôverné informácie využila."

11 Článok 34 zákona č. 3632/1928 stanovuje:

„Trest odňatia slobody a pokuta v maximálnej výške 50 000 GRD alebo len jeden z týchto trestov sa uloží:

a) každému, kto na účely získania neoprávnenej výhody vedome využije osobitné prostriedky, ktoré ovplyvnením kurzov na burze uvedú verejnosť do omylu…"

12 Podľa článku 72 ods. 1 zákona č. 1969/1991:

„Trest odňatia slobody a pokuta v maximálnej výške sto miliónov GRD sa uloží každému, kto prostredníctvom tlače alebo akýmkoľvek iným spôsobom vedome šíri nepravdivé alebo nepresné informácie, ktoré môžu ovplyvniť kurz jedného alebo viacerých cenných papierov obchodovaných na burze."

13 Článok 76 ods. 10 tohto zákona stanovuje:

„S výhradou všeobecných ustanovení trestného práva môže Komisia pre kapitálový trh uložiť podnikom, ktoré porušili právne predpisy týkajúce sa kapitálového trhu alebo rozhodnutia tejto komisie, pokutu až do výšky sto miliónov GRD."

14 Článok 30 zákona č. 1806/1988 stanovuje trestné sankcie pre osoby disponujúce dôvernými informáciami, ktoré protiprávne využijú tieto informácie.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

15 Po kríze na burze v novembri 1996 Správa kapitálových trhov a búrz s cennými papiermi ministerstva hospodárstva vykonala kontroly transakcií týkajúcich sa akcií spoločností Parnassos a Atemke. Osoby, ktoré závažné nepriame dôkazy usvedčovali z porušenia právnej úpravy na kapitálovom trhu, boli vyzvané, aby predložili svoje vyjadrenia.

16 Podľa informácií, ktorými disponuje Aténska burza, pán Georgakis a jeho rodina (ďalej len „skupina Georgakis") boli v auguste 1996 hlavnými akcionármi Parnassos. V rovnakom čase Parnassos a jej dcérska spoločnosť Syrios AVEE vlastnili väčšinu akcií Atemke. Vo všetkých prípadoch išlo o akcie na meno. Tak pán Georgakis, ako aj väčšina členov uvedenej skupiny boli členmi správnej rady Parnassos a Atemke, v ktorých zastávali riadiace funkcie.

17 Členovia skupiny Georgakis sa na základe odporúčania svojich finančných poradcov rozhodli zvýšiť kurz akcií Parnassos v období, keď sa objavili tendencie znížiť túto hodnotu. V dôsledku toho pristúpili k rôznym transakciám predaja, odkúpenia a spätného odkúpenia akcií Parnassos a Atemke, ktoré sa uskutočnili medzi nimi, spoločnosťou Parnassos a jednou zahraničnou investorskou spoločnosťou.

18 Komisia pre kapitálový trh sa domnievala, že pán Georgakis pri transakciách s cennými papiermi využil dôvernú informáciu a uložila mu pokutu vo výške 70 000 000 GRD. Trimeles Dioikitiko Protodikeio Livadias (prvostupňový správny súd v Livadii) potvrdil jej rozhodnutie.

19 Transakcie vytýkané pánovi Georgakisovi spočívali najmä v prevedení 92 000 akcií Parnassos a 11 100 akcií Atemke, ako aj v jeho účasti ako kupujúceho na jednej z dvadsiatich šiestich sporných transakcií týkajúcich sa akcií Parnassos a v jeho účasti ako predávajúceho časti zo 112 500 akcií Atemke, ktoré kúpili niektorí členovia skupiny od jedného z jej členov. Počas týchto transakcií neboli žiadne akcie poskytnuté na voľný trh a predaj a nákup všetkých sa uskutočnil najmä medzi členmi skupiny Georgakis. Tieto transakcie boli dohodnuté vopred, keďže uvedení členovia uskutočnili predaj a nákup v dôsledku ich rozhodnutia podporiť akcie Parnassos. Mali umelo zvýšiť objem výmeny akcií Parnassos na účely vytvorenia klamlivého dojmu o ich hodnote bez ohľadu na hodnotu, ktorú by mali bez uskutočnenia uvedených transakcií.

20 Pán Georgakis podal proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie, ktoré Dioikitiko Efeteio Peiraios (odvolací správny súd v Pireu) prijal.

21 Na účely dosiahnutia zrušenia tohto rozsudku podali Ypourgos Oikonomikon a Proistamenos DOY Amfissas kasačný opravný prostriedok na Symvoulio tis Epikrateias.

22 Za týchto podmienok Symvoulio tis Epikrateias rozhodol o prerušení konania a položil Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Za predpokladu, že sa medzi osobami alebo skupinami osôb, na ktoré sa vzťahuje článok 2 ods. 1 smernice 89/592…, uskutočnia vopred dohodnuté burzové transakcie, ktorých následkom je umelé zvýšenie kurzu prevádzaných cenných papierov, majú sa účastníci týchto transakcií považovať za držiteľov dôverných informácií v zmysle článkov 1 a 2 tejto smernice, teda za osoby, ktoré podľa článkov 2, 3 a 4 uvedenej smernice podliehajú zákazu využívať dôverné informácie?“

O prejudiciálnej otázke

23 Vo svojej otázke sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa články 1 a 2 smernice 89/592 majú vykladať v tom zmysle, že pokiaľ sa hlavní akcionári a členovia správnej rady spoločnosti medzi sebou dohodnú na uskutočnení burzových transakcií s cennými papiermi tejto spoločnosti na účely umelého zvýšenia ich kurzu, disponujú dôvernou informáciou, ktorú so znalosťou veci využívajú, keď uskutočňujú uvedené transakcie.

24 Za okolností, aké nastali vo veci samej, je na určenie toho, či skupina osôb koná na základe dôvernej informácie, ktorou disponujú členovia tejto skupiny, potrebné najskôr preskúmať, či rozhodnutie uskutočniť burzové transakcie bolo prijaté na základe informácií poskytnutých priamo alebo nepriamo osobou patriacou do

jednej z kategórií uvedených v článku 2 smernice 89/592 a disponujúcou „dôvernou informáciou“ v zmysle článku 1 ods. 1 tejto smernice.

25 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že rozhodnutie prijaté členmi skupiny Georgakis vykonávať zosúladenú činnosť na sekundárnom trhu cenných papierov na účely zvýšenia kurzu akcií spoločnosti Parnassos, v ktorej boli hlavnými akcionármi a členmi správnej rady, bolo prijaté na základe odporúčaní ich finančných poradcov.

26 Z ustanovenia článku 1 ods. 1 smernice 89/592 vyplýva, že na to, aby mohla byť informácia považovaná za „dôvernú informáciu“, musí spĺňať viaceré podmienky, to znamená nebola uverejnená, je presnej povahy, týka sa emitenta cenných papierov alebo cenných papierov a po svojom uverejnení by mohla podstatným spôsobom ovplyvniť kurzy tohto alebo týchto cenných papierov.

27 Na samotné odporúčanie prijať určité opatrenia, vykonané na základe znaleckého posúdenia veci, preto nemožno hľadieť v tom zmysle, že spĺňa uvedené podmienky.

28 Podľa článku 2 ods. 1 smernice 89/592 je osobám, ktoré najmä z dôvodu ich postavenia členov správnych orgánov alebo z dôvodu výkonu ich práce, profesie alebo funkcií, disponujú dôvernou informáciou, ktorá sa týka jedného alebo viacerých cenných papierov, zakázané použiť túto informáciu, nadobudnúc alebo prevádzajúc tieto cenné papiere (pozri rozsudok z 22. novembra 2005, Grøngaard a Bang, C-384/02, Zb. s. I-9939, bod 23).

29 Článok 3 smernice 89/592 tým istým osobám zakazuje prezradiť túto dôvernú informáciu tretím osobám a priamo alebo nepriamo odporúčať tretím osobám na základe tejto dôvernej informácie nadobudnúť alebo previesť cenné papiere, kým článok 4 tejto smernice stanovuje pre všetky ostatné osoby zákaz využívať dôvernú informáciu poskytnutú osobou, ktorá patrí do jednej z kategórií uvedených v článku 2 ods. 1 predmetnej smernice.

30 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania však vyplýva, že finanční poradcovia skupiny Georgakis neboli v jednej zo situácií uvedených v článku 2 ods. 1 smernice 89/592 a ich odporúčanie týkajúce sa zvýšenia akcií spoločnosti Parnassos, hoci sa objavili tendencie znížiť túto hodnotu, nebolo založené na informácii, ktorá im bola poskytnutá osobou nachádzajúcou sa v jednej z uvedených situácií.

31 V dôsledku toho, zohľadnením odporúčaní svojich finančných poradcov, členovia skupiny Georgakis nevykonali transakcie v predmetnom prípade na základe informácie spĺňajúcej podmienky uvedené v článku 1 ods. 1 smernice 89/592. Nekonali ani na základe informácie alebo súboru informácií získaných priamo od jednej z kategórií osôb uvedených v článku 2 tejto smernice alebo nepriamo prostredníctvom tretej osoby.

32 Ďalej je potrebné preskúmať, či za vyššie uvedených okolností členovia tejto skupiny, na základe svojej účasti na prijatí rozhodnutia, akým je to vo veci samej, disponovali dôvernou informáciou v zmysle článku 1 ods. 1 smernice 89/592.

33 Je zjavné, že rozhodnutie členov skupiny Georgakis týkajúce sa zvýšenia akcií Parnassos, vyjadrilo spoločnú pozíciu v rámci tejto skupiny v súvislosti s tran-

sakciami, ktoré sa mali uskutočniť medzi jej členmi na účely umelého zvýšenia kurzu cenných papierov spoločnosti Parnassos. Vedomosť o existencii tohto rozhodnutia, ako aj jeho obsahu predstavuje pre tých, ktorí sa zúčastnili na jeho prijatí, dôvernú informáciu v zmysle článku 1 ods. 1 smernice 89/592.

34 Ide totiž o informáciu, ktorá nebola uverejnená, je presnej povahy, týka sa cenných papierov a ktorá by po svojom uverejnení mohla podstatným spôsobom ovplyvniť kurzy akcií Parnassos, dokonca by mohla spôsobiť jej krach na burze.

35 Z toho vyplýva, že na osoby, akými sú členovia skupiny Georgakis, keďže boli autormi takejto dôvernej informácie a ako hlavní akcionári a členovia správnej rady spoločnosti Parnassos ňou disponovali, sa vzťahuje zákaz použiť túto informáciu so znalosťou veci, vyjadrený v článku 2 smernice 89/592.

36 Napokon je potrebné preskúmať, či uskutočnením rozhodnutia, akým je rozhodnutie prijaté v rámci skupiny Georgakis, teda výkonom dohodnutých burzových transakcií, členovia tejto skupiny v zmysle článku 2 smernice 89/592 využili dôvernú informáciu, ktorou disponovali. Z uvedeného ustanovenia a z dvanásteho odôvodnenia tejto smernice totiž vyplýva, že obchodovanie s využitím dôverných informácií zahŕňa nielen disponovanie s dôvernou informáciou, ale tiež jej využitie.

37 Z druhého až piateho odôvodnenia smernice 89/592 vyplýva, že táto smernica má za cieľ zabezpečiť dobré fungovanie sekundárneho trhu cenných papierov a zachovať dôveru investorov, ktorá spočíva najmä v skutočnosti, že sa s nimi bude zaobchádzať na základe rovnosti a že budú chránení proti nezákonnému zneužívaniu dôvernej informácie (rozsudok Grøngaard a Bang, už citovaný, bod 33).

38 Z toho dôvodu cieľom zákazu uvedeného v článku 2 smernice 89/592 je zabezpečiť rovnosť zmluvných účastníkov burzovej transakcie tým, že sa predíde skutočnosti, aby jeden z nich, ktorý disponuje dôvernou informáciou a jeho pozícia je preto zvýhodnená v porovnaní s ostatnými investormi, z nej ťažil na úkor osôb, ktorým táto informácia nie je známa.

39 Preto, pokiaľ v prípade, ako je ten vo veci samej, všetci účastníci zmluvy disponujú rovnakou informáciou, sú si rovní a pri výkone rozhodnutia prijatého v rámci skupiny informácia prestáva byť dôverná. Za týchto podmienok, pokiaľ žiadny z účastníkov nemôže byť zvýhodnený v porovnaní s ostatnými, transakcie vykonané medzi členmi skupiny na základe tejto informácie nepredstavujú využitie dôvernej informácie so znalosťou veci v zmysle článku 2 smernice 89/592.

40 Grécka a talianska vláda sa však domnievajú, že vykonanie rozhodnutia, akým je rozhodnutie vo veci samej, nemožno vylúčiť z pôsobnosti smernice 89/592. Zastávajú názor, že pokiaľ je predbežné rozhodnutie uskutočniť transakciu sprevádzané pokusom podviesť investorskú verejnosť, ohrozuje fungovanie trhu cenných papierov a je odôvodnené zámerom dosiahnuť z transakcie určitý zisk, informácia, ktorá s ním súvisí, je rozhodujúca, keďže jej využitie môže mať „vážny vplyv“ na transparentnosť trhu.

41 Hoci v prejednávanom prípade je pravdou, že výkon činností vedúcich k umelému zvýšeniu kurzov niektorých cenných papierov prostredníctvom zosúladených transakcií môže spôsobiť stratu dôvery investorov vo všetky finančné trhy, nič to nemení na veci, že pôsobnosť smernice 89/592, jediného aktu Spoločenstiev, ktorý sa uplatňuje na skutkové okolnosti vo veci samej, je obmedzený na využitie dôvernej informácie osobami, ktoré možno považovať za osoby disponujúce s dôvernými

informáciami, alebo na prezradenie informácie týmito osobami tretím osobám. V dôsledku toho sa ustanovenia uvedenej smernice neuplatnia na činnosti, ktorých cieľom je zosúladeným konaním umelo stanoviť kurz niektorých cenných papierov.

42 Tento výklad je potvrdený odôvodnením č. 11 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/6/ES z 28. januára 2003 o obchodovaní s využitím dôverných informácií a o manipulácii s trhom (zneužívanie trhu) (Ú. v. ES L 96, s. 16; Mim. vyd. 06/004, s. 367), v ktorom sa uvádza, že právny rámec Spoločenstva na ochranu integrity finančných trhov od svojho prijatia nie je úplný a v niektorých členských štátoch neexistujú žiadne právne predpisy riešiace otázky manipulácie s kurzom a šírenia zavádzajúcich informácií. Tento výklad je tiež potvrdený samotným účelom uvedenej smernice, ktorým je predchádzať manipulácii trhu a jeho prípadnú manipuláciu potrestať, či už ide o obchodovanie s využitím dôverných informácií alebo o manipuláciu trhu, ktorej definícia je uvedená v článku 1 ods. 2 tejto smernice.

43 Napokon je potrebné pripomenúť, že potreba zabezpečiť väčšiu transparentnosť obchodov uskutočňovaných osobami plniacimi si riadiace funkcie u emitentov cenných papierov a, ak je to vhodné, osobami s nimi úzko spojenými sama osebe nefiguruje v ustanoveniach smernice 89/592, kým z odôvodnení č. 15, č. 26 a č. 27 smernice 2003/6 vyplýva, že pojem transparentnosti bol ako preventívne opatrenie proti zneužívaniu trhu začlenený do právneho rámca Spoločenstva týkajúceho sa ochrany trhov s finančnými nástrojmi v roku 2003 prijatím poslednej uvedenej smernice, ktorá v deň svojho nadobudnutia účinnosti zrušila smernicu 89/592.

44 V dôsledku toho je vhodné odpovedať na položenú otázku, že články 1 a 2 smernice 89/592 sa majú vykladať v tom zmysle, že pokiaľ sa hlavní akcionári a členovia správnej rady spoločnosti medzi sebou dohodnú na uskutočnení burzových transakcií s cennými papiermi tejto spoločnosti na účely umelého zvýšenia ich kurzu, disponujú dôvernou informáciou, ktorú však so znalosťou veci nevyužívajú, keď uskutočňujú uvedené transakcie.

O trovách

45 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

Články 1 a 2 smernice Rady 89/592/EHS z 13. novembra 1989 o koordinácii právnych predpisov týkajúcich sa obchodovania s využitím dôverných informácií [*neoficiálny preklad*] sa majú vykladať v tom zmysle, že pokiaľ sa hlavní akcionári a členovia správnej rady spoločnosti medzi sebou dohodnú na uskutočnení burzových transakcií s cennými papiermi tejto spoločnosti na účely umelého zvýšenia ich kurzu, disponujú dôvernou informáciou, ktorú však so znalosťou veci nevyužívajú, keď uskutočňujú uvedené transakcie.

Podpisy